

ESG fra et investorperspektiv – hva ønsker vi fra selskaper?

NIRF 5. desember 2019

KLP er i dag Norges største pensjonsleverandør

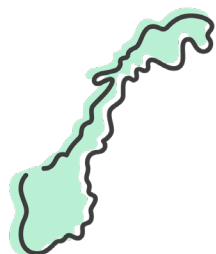
745 milliarder
i forvaltningskapital

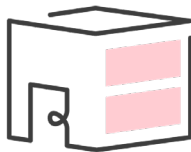
920 000
medlemmer
og pensjonister

Bank

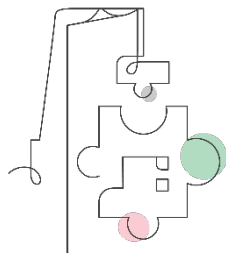
414
av 422 kommuner
og fylkeskommuner

2500
bedrifter

Skadeforsikring

7000
selskaper

26
av 32 helseforetak

50 land
Globalt investert

Mål

**Å være ledende på
samfunnsansvar**

FNs bærekraftsmål

AKTIV EIER

UTTREKK

**INVESTERINGER
SOM GJØR MER**

ADFERD

PRODUKT

Menneske-
rettigheter

Rettigheter i
krig og konflikt

Arbeidstaker-
rettigheter

Miljø- og
klimaskadelig
virksomhet

Korrupsjon

Andre etiske normer

Pornografi

Pengespill

Kull og
oljesand

Våpen

Tobakk

Alkohol

Forventningsdokument

Slik skal vi bidra til ansvarlig næringsliv og bærekraftig verdiskaping

- Menneskerettigheter, herunder arbeidstaker- og barns rettigheter
- Klima
- Anti-korrupsjon
- Ansvarlig forretningsvirksomhet
- Skatt
- Miljø
- HMS
- Likestilling

KLP forventer at selskaper bidrar til FNs klima- og bærekraftsmål

Våre forventinger

For hvert enkeltområde, eller samlet for disse, skal selskapene etablere

- retningslinjer
- rutiner og prosesser som sikrer integrering og etterlevelse i operativ virksomhet, i verdi- og leverandørkjede og i den strategiske utviklingen av selskapet
- Risikostyring og aktsomhet
- målsettinger og handlingsplaner som unngår eller reduserer negativ påvirkning og bidrar positivt til FNs klima- og bærekraftsmål
- regelmessig oppfølging i styret
- kommunikasjon og minimum årlig rapportering rundt selskapets arbeid

FNs bærekraftsmål

Klima

Klima

- Dialog med selskaper om klimarisiko og TCFD.
- KLPs forventning er at:
 - Selskaper begynner arbeidet med å bygge kunnskap om klimarisiko, og kartlegge risikofaktorer
 - Risikoanalysen og –håndtering forbedres over tid
 - Klimarisikorapportering

Hvordan møte klimarisiko?

Råd og tips til selskaper og næringer som skal håndtere klimaendringer og strammere klimapolitikk

Stemmegivning

KLP bruker stemmeretten

- Bruker stemmeretten på generalforsamlinger
 - over 98% i 2018 i Norge
 - over 97% i 2018 internasjonalt
 - Totalt 6514 generalforsamlinger

KLP og KLP-fondenes retningslinjer for stemmegivning

KLP og KLP-fondenes eierstyring og stemmegivning bygger på beste praksis innenfor corporate governance som nedfelt i Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse. Den er også i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskap, OECDs prinsipper for eierstyring og selskapsledelse samt vår tilslutning til FNs Global Compact og FNs prinsipper for ansvarlige investeringer.

KLP og KLP-fondenes ansvar er å maksimere en kapital vi forvalter. Vi er en aktiv og utøver våre stemmeiserte retningslinjer, og vi tar disse oppgavene på alvor. Vi adresserer alle saker som er til vår særskilte hensyn.

I utøvelsen av stemmeretter er Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse spesielt viktig. KLP og KLP-fondenes retningslinjer for stemmegivning bygger på denne standarden. Dette dokumentet har samme kapittelinnstilling som anbefalingen, med presiseringer av KLP og KLP-fondenes retningslinjer under det enkelte kapittel. Kapittelteksten er en ordrett gjengivelse av anbefalingen.

Se også utdypende kommentarer til Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse på www.nues.no.

Proxy Voting Dashboard

Filters Votes Management Proposal Market Sector Meeting

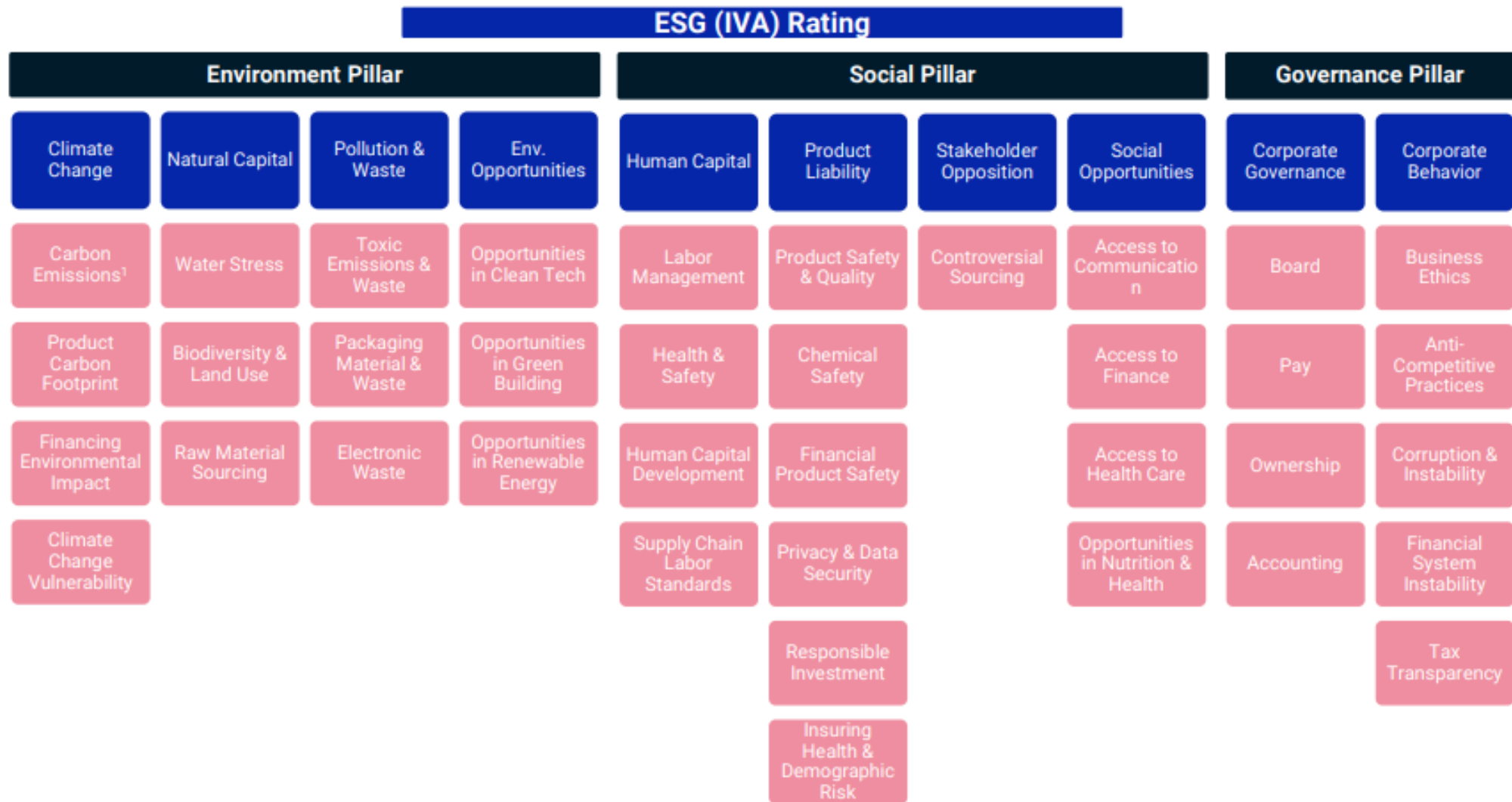
◀ Back Exxon Mobil Corporation

Ticker	Meeting Date	Record Date	Security ID	Meeting Type	Industry Sector	Country
XOM	31-May-2017	06-Apr-2017	30231G102	Annual	Oil, Gas & Consumable Fuels	USA

Item #	Proposal	↓ Proponent	Mgmt Rec	Vote
13	Report on Methane Emissions	Shareholder	Against	For
5	Require Independent Board Chairman	Shareholder	Against	For
6	Require a Majority Vote for the Election of Directors	Shareholder	Against	For
7	Amend Bylaws -- Call Special Meetings	Shareholder	Against	For
8	Amend Bylaws to Prohibit Precatory Proposals	Shareholder	Against	Against
9	Disclose Percentage of Females at Each Percentile of Compensation	Shareholder	Against	For
10	Report on Lobbying Payments and Policy	Shareholder	Against	For
11	Increase Return of Capital to Shareholders in Light of Climate Change Risks	Shareholder	Against	For
12	Report on Climate Change Policies	Shareholder	Against	For
1.10	Elect Director William C. Weldon	Management	For	For
1.11	Elect Director Darren W. Woods	Management	For	For

MSCI ESG Rating metodikk

KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar

Avkastning siden oppstart

Sustainability Studies & Themes

Morningstar's ESG Indexes Exhibit Attractive Investment Attributes (2/2019)

"41 of the 56 Morningstar's ESG indexes outperformed their non-ESG equivalents (73%) since inception"

Rapportering

Hva er viktig nå?

- ESG-rating
- Klimarisiko - TCFD
- Regulatoriske krav, inkludert EUs krav til hva som kan defineres som bærekraftig økonomisk aktivitet
- Regnskapsloven
- Oslo Børs veiledning

jeb@klp.no